

Zarządzenie nr SP4.021.14.2018
Dyrektora Szkoły Podstawowej nr 4 w Radlinie
z dnia 6 grudnia 2018 r.

w sprawie: postępowania w razie wypadku ucznia w czasie zajęć edukacyjnych

Na podstawie Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz.U. 2003 nr 6 poz. 69 z póź. zm)

Zarządzam, co następuje:

§ 1.

Wprowadzam do stosowania Procedurę postępowania w razie wypadku ucznia w czasie zajęć edukacyjnych w Szkole Podstawowej Nr 4 im. Gustawa Morcinka w Radlinie

§ 2.

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

§ 3.

Zarządzenie podlega ogłoszeniu na stronie internetowej szkoły <http://radlin.online/sp4/> i w księdze zarządzeń.

Załącznik:

Procedura postępowania w razie wypadku ucznia w czasie zajęć edukacyjnych w Szkole Podstawowej nr 4 im. Gustawa Morcinka w Radlinie wraz z załącznikami.

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W RAZIE WYPADKU UCZNIĄ W CZASIE ZAJĘĆ EDUKACYJNYCH

Obowiązki nauczyciela związane z bezpieczeństwem uczniów podczas zajęć.

1. Podstawowym obowiązkiem nauczyciela lub innej osoby upoważnionej do opieki nad uczniami jest zapewnienie bezpieczeństwa uczniom w czasie zajęć organizowanych przez szkołę.
2. Obowiązek, o którym mowa w punkcie 1, realizowany jest w szczególności poprzez:
  1. Zapewnienie nadzoru nauczyciela lub innej upoważnionej osoby podczas wszystkich prowadzonych zajęć, przerw w zajęciach oraz w czasie zawodów sportowych organizowanych przez szkołę;
  2. Niedopuszczenie do rozpoczęcia zajęć lub niezwłoczne ich przerwanie i wyprowadzenie z zagrożonych miejsc osób powierzonych opiece szkoły, jeżeli pomieszczenie lub inne miejsce, w którym mają być prowadzone zajęcia lub stan znajdującego się w nim wyposażenia, stwarza zagrożenie dla bezpieczeństwa uczniów;
  3. Zaznajomienie uczniów z zasadami i metodami pracy lub ćwiczeń przed dopuszczeniem do zajęć przy urządzeniach technicznych w laboratoriach i pracowniach oraz w salach i na boiskach sportowych, zapewniającymi bezpieczeństwo i higienę pracy lub ćwiczeń przy wykonywaniu określonych czynności;
  4. Sprawdzenie i upewnienie się przez prowadzącego zajęcia, że stan urządzeń technicznych, sprzętu sportowego, instalacji elektrycznej, a także inne warunki środowiska pracy nie stwarzają zagrożeń dla bezpieczeństwa uczniów przed rozpoczęciem zajęć, o których mowa w pkt b);
  5. Wywieszenie przy maszynach i innych urządzeniach technicznych lub ich pobliżu instrukcji ich bezpiecznej obsługi;
  6. Zaznajomienie uczniów z kartami charakterystyki niebezpiecznych substancji i preparatów, jeżeli substancje te są używane w czasie zajęć;
  7. Zapewnienie stałego nadzoru ratownika lub ratowników i ustawiczny nadzór opiekuna lub opiekunów ze strony szkoły osobom uczącym się pływać i kąpiącym się,
  8. Posiadanie szkolenia z zakresu udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej.

Obowiązki szkoły w razie wypadku osób pozostających pod opieką szkoły.

1. Obowiązkiem pracownika szkoły, który powziął wiadomość o wypadku, jest niezwłoczne:
  1. Zapewnienie poszkodowanemu opieki, w szczególności sprowadzenie fachowej pomocy medycznej, a w miarę możliwości udzielenie poszkodowanemu pierwszej pomocy;

2. Zawiadomienie o zdarzeniu Dyrektora Szkoły;
  3. Złożenie Karty informacyjnej o wypadku ucznia (**załącznik nr 1**) do sekretariatu szkoły.
1. Obowiązkiem Dyrektora jest zapewnienie niezwłocznego powiadomienia o każdym wypadku (**załącznik numer 6**):
    1. Rodziców (opiekunów) poszkodowanego;
    2. Pracownika służby bezpieczeństwa i higieny pracy;
    3. Organu prowadzącego szkołę lub placówkę;
    4. Radę rodziców;
    5. Prokuratora i Organ sprawujący nadzór pedagogiczny o wypadku śmiertelnym, ciężkim i zbiorowym;
    6. Państwowego Inspektora Sanitarnego o wypadku, do którego doszło w wyniku zatrucia;
    7. Społecznego inspektora pracy.

Postępowanie w razie wypadku wymagającego interwencji lekarza.

1. Pracownik szkoły, który powziął wiadomość o wypadku ucznia, niezwłocznie zapewnia mu opiekę, w miarę możliwości udzielając poszkodowanemu pierwszej pomocy i wzywając pielęgniarkę szkolną.
2. W razie nieobecności pielęgniarki szkolnej należy natychmiast powiadomić o zdarzeniu Dyrektora szkoły lub jego zastępcę, którzy zdecydują o dalszych działaniach.
3. Do czasu przybycia pielęgniarki lub pogotowia ratunkowego osoby przeszkolone w udzielaniu pomocy przedmedycznej natychmiast podejmują niezbędne czynności ratujące życie ucznia.
4. O wypadku pielęgniarka szkolna lub osoba udzielająca pierwszej pomocy niezwłocznie powiadamia rodziców (opiekunów prawnych) ucznia oraz wychowawcę klasy i Dyrektora szkoły.
6. Rodzice zobowiązani są do bezzwłocznego przyjazdu po dziecko i zgłoszenie się z nim do lekarza.
7. Pielęgniarka szkolna lub osoba udzielająca pierwszej pomocy informuje rodziców dziecka o potrzebie dostarczenia kopii dokumentacji bezpośrednio do sekretariatu szkoły – sporządzonej przez Służbę zdrowia- opisującej zaistniałe urazy podczas wypadku i zwolnienie lekarskie. Pracownik sekretariatu przekazuje otrzymaną dokumentację Zespołowi powypadkowemu.
8. Dyrektor szkoły lub jej zastępca powołuje Zespół powypadkowy (**załącznik numer 7**), zwany dalej „zespołem”, w celu ustalenia okoliczności i przyczyn wypadku.

8.1 W skład zespołu wchodzi

a) nauczyciel posiadający aktualne szkolenie okresowe z zakresu BHP (przewodniczący),

b) pracownik,

lub

a) Dyrektor szkoły,

b) pracownik posiadający aktualne szkolenie okresowe z zakresu BHP (przewodniczący).

8.2 W składzie zespołu może uczestniczyć przedstawiciel organu prowadzącego, organu sprawującego nadzór pedagogiczny lub rady rodziców.

8.3 Przewodniczącym zespołu jest służba BHP w przypadku nieobecności rolę przewodniczącego przejmuje społeczny inspektor pracy lub wyznaczony pracownik (członek zespołu powypadkowego).

Dyrektor nie może być przewodniczącym zespołu powypadkowego.

8.4 Zespół przeprowadza postępowanie powypadkowe i sporządza dokumentację powypadkową, zgodnie z obowiązującymi przepisami.

a) Protokół powypadkowy (**załącznik numer 8**),

b) Wyjaśnienia poszkodowanego (**załącznik numer 9**),

c) Wyjaśnienia świadka (**załącznik numer 10**),

d) Oględziny miejsca wypadku (**załącznik numer 11**),

e) Opinia lekarza – w przypadku braku informacji o urazie (**załącznik numer 12**) w zakresie niezbędnym do oceny rodzaju i skutków wypadku, czyli w szczególności do uzyskania informacji o urazie, tzn. o jego:

- rodzaju,
- umiejscowieniu oraz
- ciężkości.

8.5 Członek zespołu poucza osoby reprezentujące poszkodowanego o przysługujących im prawach w toku postępowania powypadkowego.

8.6 Z treścią protokołu (**załącznik numer 8**) i innymi materiałami postępowania powypadkowego zaznajamia się rodziców/opiekunów prawnych poszkodowanego ucznia, którzy potwierdzają ten fakt podpisem w protokole.

8.7 Protokół powypadkowy podpisują członkowie zespołu oraz Dyrektor szkoły.

8.8 W sprawach spornych rozstrzygające jest stanowisko przewodniczącego zespołu.

8.9 Członek zespołu, który nie zgadza się ze stanowiskiem przewodniczącego może złożyć zdanie odrębne, które odnotowuje się w protokole powypadkowym.

8.10 Protokół doręcza się rodzicom /opiekunom prawnym poszkodowanego ucznia, którzy potwierdzają to podpisem w protokole.

8.11 Organowi prowadzącemu i organowi sprawującemu nadzór pedagogiczny protokół powypadkowy doręcza się na ich wniosek.

8.12 Jeden egzemplarz protokołu powypadkowego pozostaje w Szkole.

9. Do czasu rozpoczęcia pracy przez zespół, dyrektor zabezpiecza miejsce wypadku w sposób wykluczający dopuszczenie osób niepowołanych.

10. Rodzicom/opiekunom prawnym przysługuje prawo pisemnego złożenia zastrzeżeń (**załącznik numer 8**) w ciągu 7 dni od dnia doręczenia Protokołu.

11.1 Zastrzeżenia składa się pisemnie Członkowi zespołu.

11.2 Zastrzeżenia rozpatruje organ prowadzący.

11.3 Zastrzeżenia mogą dotyczyć w szczególności:

- a) niewykorzystania wszystkich środków dowodowych niezbędnych dla ustalenia stanu faktycznego,
- b) sprzeczności istotnych ustaleń protokołu z zebrany materiałem dowodowym, zastrzeżenia rozpatruje organ prowadzący,

11.3 Po rozpatrzeniu zastrzeżeń organ prowadzący Szkołę może:

- a) zalecić dotychczasowemu zespołowi wyjaśnienie ustaleń protokołu lub przeprowadzenia określonych czynności dowodowych,
- b) powołać nowy zespół celem ponownego przeprowadzenia postępowania powypadkowego.

12. Rejestr wypadków **prowadzony jest w sekretariacie szkoły**

13. Dyrektor lub Wicedyrektor omawia z pracownikami szkoły przyczyny wypadków oraz ustala środki zapobiegające wystąpieniu podobnych wypadków w przyszłości.

14. Jeżeli wypadek zdarzył się w czasie wyjścia, imprezy organizowanej poza terenem Szkoły, wszystkie stosowne decyzje podejmuje opiekun grupy/kierownik wycieczki i odpowiada za nie.

Postępowanie po wypadku powodującym ciężkie uszkodzenia ciała lub ze skutkiem śmiertelnym lub zbiorowym

1. Jeżeli wystąpił wypadek, nauczyciel prowadzący zajęcia edukacyjne natychmiast wzywa na jego miejsce pielęgniarkę szkolną oraz Dyrektora lub jej zastępcę i zabezpiecza miejsce zdarzenia.

Dyrektor zabezpiecza miejsce zdarzenia do czasu dokonania oględzin lub wykonania szkiców, fotografii przez prokuraturę, zespół powypadkowy, organ prowadzący, organ sprawujący nadzór pedagogiczny.

2. W sytuacji, kiedy nastąpiło ciężkie uszkodzenie ciała, należy natychmiast wezwać pogotowie ratunkowe, a do czasu jego przybycia pielęgniarka szkolna i osoby przeszkolone w udzielaniu pomocy przedmedycznej natychmiast podejmują niezbędne czynności ratujące zdrowie i życie ucznia.
3. O wypadku pielęgniarka szkolna niezwłocznie powiadamia rodziców (opiekunów prawnych ucznia) oraz – gdy wcześniej nie zostali powiadomieni – wychowawcę klasy i Dyrektora szkoły.
4. Rodzice zobowiązani są do bezzwłocznego przyjazdu do szkoły.
5. Postępowanie powypadkowe prowadzone jest zgodnie z punktem 6 do 14 Rozdziału IV.
6. O wypadku śmiertelnym, ciężkim i zbiorowym Dyrektor szkoły lub jej zastępca zawiadamia niezwłocznie prokuratora, organ prowadzący i organ sprawujący nadzór pedagogiczny (**załącznik numer 6**).

Postępowanie w przypadku zatrucia

1. Nauczyciel, który stwierdził u dziecka zaburzenia żołądkowe- jelitowe otacza je opieką, udziela pomocy w radzeniu sobie z objawami choroby oraz spokojnie rozmawia z dzieckiem o dolegliwościach w sposób niewzbudzający w nim lęku. Zapewnia dziecku możliwość położenia się, dyskretnego korzystania z toalety i wykonywania zabiegów higienicznych, podaje płyny do picia.

2. Nauczyciel informuje Dyrektora o podejrzeniu zatrucia pokarmowego u dziecka, przedstawia objawy i intensywność ich występowania.

3. Dyrektor, po obejrzeniu dziecka, powiadamia telefonicznie rodziców (prawnych opiekunów) o stanie jego zdrowia, informuje o okolicznościach zdarzenia i dotychczas podjętych działaniach. Przy nasileniu się objawów wskazuje potrzebę szybkiego kontaktu z lekarzem i wezwanie pogotowia ratunkowego. Ustala, kiedy rodzice zgłoszą się do szkoły.

Z przebiegu interwencji zespołu ratunkowego powinna być sporządzona notatka opisująca szczegółowo jej przebieg i stanowisko rodziców w sprawie udzielenia dziecku pomocy medycznej, w szczególności w przypadku zabrania dziecka do domu bez badania.

Decyzja o badaniu i leczeniu dziecka należy do rodziców. Nawet jeśli występuje potencjalne zagrożenie życia dziecka, Dyrektor szkoły nie może zamiast rodziców współpracować z lekarzem i działać wbrew ich woli. Ryzyko wystąpienia komplikacji ponoszą rodzice i nie mogą Dyrektora szkoły obarczać odpowiedzialnością za swoje decyzje. W przypadku gdy rodzice rezygnują z udzielenia pomocy dziecku na terenie szkoły, Dyrektor powinien poprosić ich o podpisanie odpowiedniego oświadczenia (**załącznik numer 11**).

4. W przypadku wystąpienia objawów świadczących o zatruciu pokarmowym u nauczyciela lub innego pracownika Dyrektor zwalnia ich z obowiązku wykonywania pracy. Zależnie od stanu pracownika zleca się udanie się do lekarza lub wzywa pogotowie ratunkowe.

W razie choroby nauczyciela konieczne jest zapewnienie opieki nad danym oddziałem. Dyrektor powinien przydzielić godziny doraźnego zastępstwa innemu nauczycielowi lub sam zrealizować godziny w zastępstwie nieobecnego nauczyciela.

5. W sytuacji gdy wystąpią co najmniej dwa podobne zachorowania, dyrektor informuje pracowników o podejrzeniu zbiorowego zatrucia pokarmowego. Zobowiązuje nauczycieli do niezwłocznego sprawdzenia w grupach czy u innych dzieci występują objawy zatrucia pokarmowego i ilu wychowanków to dotyczy. Poleca pracownikowi odpowiedzialnemu za żywienie w szkole sporządzenie imiennej listy dzieci i pracowników skarżących się na problemy żołądkowe.

6. Osoba odpowiedzialna za żywienie w szkole, na polecenie Dyrektora, podejmuje próbę wstępnego ustalenia prawdopodobnego źródła zatrucia, poprzez sprawdzenie:

- czystość kuchni, naczyń i sprzętów kuchennych,
- sposobu przechowywania żywności łatwo psujące się, surowego drobiu, mięsa i jaj,
- sposobu przygotowania potraw z mrożonego drobiu, mięs i ryb, surowych jaj do wyrobu potraw i deserów,
- terminów ważności produktów i szczelności opakowań.

7. Dyrektor wydaje polecenie zabezpieczenia podejrzanych produktów i żywności. Informuje pracowników o prawdopodobnym źródle zatrucia, podjętych działaniach i ustaleniach.

8. O prawdopodobnym zbiorowym zatruciu pokarmowym w szkole dyrektor lub upoważniony przez niego pracownik informuje:

- państwowego inspektora sanitarnego,
- organ prowadzący,
- organ sprawujący nadzór pedagogiczny,
- wszystkich rodziców dzieci uczęszczających do szkoły.

Dyrektor nie może zrezygnować z powiadomienia inspektora o zatruciu pokarmowym w szkole, nawet jeśli wezwany do chorych lekarz uprzedzi go o swoim obowiązku zgłoszenia państwowemu powiatowemu inspektorowi sanitarnemu tego faktu w ciągu 24 godzin. Państwowy powiatowy inspektor sanitarny niezwłocznie po otrzymaniu zgłoszenia wszczyna dochodzenie epidemiologiczne w celu ustalenia czynnika chorobotwórczego zachorowań, źródła zakażenia, dróg jego szerzenia się oraz podjęcia działań zapobiegających jego rozprzestrzenianiu się.

9. Dyrektor i pracownicy szkoły współpracują z Powiatową Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną prowadzącą dochodzenie epidemiologiczne. Zależnie od wyniku dochodzenia epidemiologicznego stosują się do wydawanych zaleceń i decyzji.

Jeżeli państwowy inspektor sanitarny stwierdzi, że zatrucie wynika z istotnych uchybień w działalności szkoły, zawiadomi organ prowadzący.

10. Dyrektor omawia z pracownikami okoliczności i przyczyny zatrucia pokarmowego w szkole oraz ustala środki niezbędne do zapobieżenia im w przyszłości. Wydaje zarządzenie w tej sprawie wskazując na: przestrzeganie zasad higieny osobistej, mycie rąk przed jedzeniem, staranne mycie warzyw i owoców, właściwe przygotowanie i przechowywanie żywności, unikanie, nieświeżych i przeterminowanych produktów.

11. Dyrektor gromadzi dokumentację potwierdzającą w szkole działania związane z zatruciem pokarmowym.

Stanowiąc ją będzie:

- notatka z przebiegu interwencji zespołu ratunkowego (**załącznik numer 10**),
- oświadczenia rodziców rezygnujących z udzielania pomocy choremu dziecku na terenie szkoły (**załącznik numer 11**),
- zapisy w protokole z zebrania rady pedagogicznej,
- imienna lista dzieci i pracowników skarżących się na problemy żołądkowe,
- pisma powiadamiające o zatruciu pokarmowym skierowane do państwowego inspektora sanitarnego, organu prowadzącego, organu sprawującego nadzór pedagogiczny i rodziców dzieci (**załącznik numer 6**),
- zalecenia i decyzje wydane przez inspektora sanitarnego,
- zarządzenie dyrektora z potwierdzeniem zapoznania się z nimi pracowników szkoły.

12. Wypadek ucznia na terenie innej szkoły lub placówki

Po otrzymaniu zawiadomienia o wypadku, Dyrektor placówki oświatowej pod opieką, której przebywał poszkodowany uczeń powołuje członków zespołu powypadkowego.

Zespół przeprowadza postępowanie powypadkowe w obecności przedstawiciela placówki oświatowej (Dyrektora), na terenie której miał miejsce wypadek.

Schemat postępowania

Lp.	Rodzaj czynności	Termin realizacji	Odpowiedzialny
1.	Udzielić pierwszej pomocy i zapewnić poszkodowanemu opiekę	natychmiast	Nauczyciel lub inny pracownik szkoły , który zauważył lub dowiedział się o zaistniałym

			wypadku.
2.	Wezwać Pogotowie Ratunkowe lub jeżeli jest w szkole, to pielęgniarkę szkolną	natychmiast	j.w.
3.	Zawiadomić: dyrektora szkoły, specjalistę od spraw BHP	natychmiast	j.w.
4.	Zabezpieczyć miejsce wypadku do czasu ustalenia okoliczności i przyczyn wypadku	niezwłocznie	j.w.
5.	Przystąpić do ustalenia okoliczności i przyczyn wypadku	niezwłocznie	Zespół powypadkowy
6.	Sporządzić protokół powypadkowy	do 21 dni po wypadku	Zespół powypadkowy
7.	Zatwierdzić protokół powypadkowy	do 5 dni po sporządzeniu	Dyrektor
8.	Doręczyć protokół wraz z załącznikami osobie sprawującej opiekę nad poszkodowanym z pouczeniem o sposobie i terminie odwołania	niezwłocznie po zatwierdzeniu	Dyrektor
9.	Wpisać wypadek do rejestru wypadków uczniowskich	niezwłocznie po zatwierdzeniu	Specjalista ds. BHP
10.	Omówić na posiedzeniu Rady Pedagogicznej okoliczności i przyczyny wypadków i zastosowanie środków profilaktycznych	wg planu prac Rady Pedagogicznej	Dyrektor